

SUDSKA KRONIKA: SLUCAJ KRAJISNIK

Author: [Adrienne N](#)

Braniooci su kao prvog svjedoka izveli bivseg duznosnika bosanskih Srba

Advokati nekadasnjeg politicara bosanskih Srba, Momcila Krajisnika, zapoceli su ovoga tjedna dokazni postupak obrane tako sto su kao prvog svjedoka pozvali jednog duznosnika lokalne vlade, koji je pred sudom govorio o navodnom progonu nesrpskog stanovnistva iz podrucja za koje je bio nadlezan.

Kao netko tko je tokom devedesetih predsjedavao skupstinom bosanskih Srba, Krajisnik je ujedno bio i desna ruka odbjeglog optuzenika za ratne zlocine, Radovana Karadzica. U vrijeme kada su ga, u travnju/aprilu 2000. godine, uhapsili pripadnici NATO-a, Krajisnik je figurirao i kao najvisi duznosnik koji se do tog trenutka nasao u pritvorskoj jedinici Tribunala.

U optuznici koja je protiv njega podignuta navodi se da je okrivljeni tokom 1991. i 1992. sudjelovao u brutalnoj kampanji protjerivanja Muslimana i Hrvata iz veceg dijela Bosne.

Optuzbe su potkrepljene s vise od 40 primjera masovnih ubojstava za koja se odgovornost pripisuje okrivljenom. Takodjer se spominju i premlacivanja, silovanja, mucenja i pogubljenja koja su izvršena u zloglasnim zatvorskim logorima Omarska, Manjaca i Keraterm.

Prvi je u prilog Krajisniku svjedocio Nemanja Vasic, gradonacelnik općine Prnjavor, u kojoj je prije izbijanja rata zivjelo oko 7.000 Muslimana, da bi nakon svega njihov broj pao na tek nesto vise od 1.500.

Prnjavor se eksplicitno spominje i u optuznici, kao jedno od podrucja u kojem je izvršen progon nesrpskog stanovnistva.

Vasic je pred sudom izjavio kako je jos uvijek clan Srpske demokratske stranke (SDS) – partije ciji je istaknuti pripadnik tokom rata bio i Krajisnik. Ispostavilo se da je svjedoka s funkcije koju je obavljao u lipnju/junu 2004. smjenio Visoki predstavnik medjunarodne zajednice za Bosnu, lord Paddy Ashdown (Paddy Ashdown), i to zbog toga sto je sudjelovao u stvaranju klime nesuradnje s Haskim sudom za ratne zlocine.

Usprkos tome, Vasic je ipak odlucio svjedociti pred Tribunalom. „Mogao sam odabrati hocu li ili necu svjedociti“, rekao je on. „Pokusat cu obraniti ugled općine Prnjavor.“

Vasicevo svjedocenje pocelo je raspravom o paravojnoj jedinici „Vukovi s Vucjaka“, ciji su pripadnici – prema navodima vise svjedoka optuzbe – na podrucju Prnjavora provodili teror nad nesrpskim stanovnistvom.

U jednom od svojih govora, odrzanom 1996., Krajisnik je pak postupke Vukova opisao kao „besmrtni“, tvrdeci da se radi o „herojima“ i obracajuci se pripadnicima te formacije rijecima: „Vi pripadate citavom srpskom narodu.“

Medjutim, ovojtedni je svjedok negirao tvrdnju da je spomenuta jedinica bila pod kontrolom civilnih vlasti. Po njegovim rijecima, Vukovima je zapravo zapovijedao visoki vojni starjesina, general Veljko Milankovic.

Veci dio Vasicevog svjedočenja ticao se podjele oruzja koja se u Bosni odigrala u pocetnoj fazi rata. Tuzioci, naime, tvrde da je Krajisnikov SDS odigrao znacajnu ulogu u naoruzavanju srpskog stanovnistva.

Tokom unakrsnog ispitivanja, tuzilac Alan Tiger (Alan Tieger) pokazao je svjedoku tekst njegovog vlastitog govora, odrzanog 1993., u kojem pored ostalog stoji: „SDS je odigrao kljucnu ulogu u sprecavanju genocida nad Srbima, jer je pravovremeno naoruzao narod.“

Vasic je spomenutu izjavu pokusao reinterpretirati, tvrdeci da je SDS zapravo samo omogucio da Jugoslavenska narodna armija (JNA) distribuirala vlastito oruzje.

Svjedok je govorio i o podjeli oruzja koja se odigrala pod pokroviteljstvom prnjavorske Teritorijalne obrane (TO). Rijec je o lokalnim rezervnim formacijama kakve su postojale sirom tadašnje Jugoslavije i koje su bile namijenjene za krizne situacije.

Vasic je insistirao na tome da je oruzje podjednako – bez ikakvih predrasuda – dijeljeno i srpskim i muslimanskim pripadnicima TO-a.

Predsjedavajući sudac Alfons Ori (Alphons Ori) upitao je svjedoka zbog cega je – imajući u vidu da su Srbi navodno strahovali od genocida – oruzje dijeljeno i Muslimanima. „Morali smo postovati zakon o TO-u i njegove odredbe“, odgovorio je Vasic, „pa smo se tako i ponasali.“

Svjedok, medjutim, nije rekao koliko je Muslimana bilo u sastavu TO-a.

Vasic je takodjer insistirao na tvrdnji da su i sljedovanja oruzja stanovnicima općine Prnjavor upucivana nezavisno od njihove etnicke pripadnosti.

Svjedok je rekao i da je, u cilju smirivanja situacije, osobno potpisao naredbu o oduzimanju ilegalnog naoruzanja. „Lovacke puske su trebale biti oduzete svima koji su ih imali, bez ijednog izuzetka“, rekao je on. „Oruzje za koje nije postojala dozvola moralo je da biti predano.“

Vasic je negirao navode po kojima su Muslimani u Prnjavoru bili zatvarani i tuceni. „Policija je radila ono sto inace radi“, rekao je svjedok, dodajuci: „Je li ili nije bilo prekoracenja ovlastenja – ne znam, ali sam siguran da to nije bila masovna pojava,“

Sudjenje ce biti nastavljeno 25. listopada/oktobra, unakrsnim ispitivanjem Vasica od strane optuzbe.

Adrienne N. Kitchen je stazistkinja IWPR-a u Hagu.

Location: [Balkans](#)
[Bosnia and](#)
[Herzegovina](#)

Topic: [Bosnia and](#)
[Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudska-kronika-slucaj-krajisnik-2>